

Закотни эрта бериш ва бошқа томонга олиб бориш жоизми?

12:00 / 04.05.2021 1612

هَذِهِ لَعَلَّ لِي صَيِّبٌ لِّلْأَسَابِغِ لَنَا؛ هُنَّ هَلْ لِي صَرِّ لَعْنٍ
وَبَأْ هَاوِرَ كَلِّدِي هَلْ صَخْرَفَ لِحَاتِنَا لَبِقَةٍ قَدَّصَلَّ لِي حُجَّتِ يَفَمَّ لَسَوِ
أَنَا رَمُوعَ لَقَمَّ لَسَوِ هَذِهِ لَعَلَّ لِي صَيِّبٌ لَنَا؛ هِيَ أَوْرِي فَوِي ذِمَّتِ لَوِ دَوَادِ
أَهْنُوطِغِي سَأَنَّ لَنَا كِي رَاخُ بَلِّو مِغَلِّ لَوِ أَلِ مَاعِ سَابِغِ لَعَلَّ لِي أَنْ دَخَّ أَدَقِ
نِي مَوِي لَوِ مَوِي لَابِ دِي لَعَلَّ لِي بَقِ

Али розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Аббос Набий соллаллоху алайҳи васалламдан закотни вақти келишидан олдин бериш ҳақида сўради. Бас, у зот унга бундай қилишга рухсат бердилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилганлар.

Бошқа бир ривоятда:

«У зот соллаллоху алайҳи васаллам Умарга:

«Биз Аббоснинг бу йилги закотини ўтган йили олган эдик», деганлар».

Бухорийнинг ривоятида:

«Одамлар у(фитр садақаси)ни ийддан бир-икки кун олдин берар эдилар», дейилган.

Шарҳ: Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг амакилари Аббос розияллоҳу анҳуга закот беришнинг вақти келмасдан аввал уни беришга рухсат этилганидан закотни вақтидан аввал бериш жоизлиги билинади.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳазрати Умарга айтган гапларидан эҳтиёж тушиб қолгани учун Аббос ибн Абдулмутталлиб розияллоҳу анҳунинг икки йиллик закотларини бир йилда олганлари тушунилади. Демак, бундай қилиш ҳам жоиз экан.

Имом Бухорийнинг ривоятларида сўз фитр садақаси ҳақида кетмоқда. Фитр садақасини ҳайитдан олдин бериш жоиз эканлиги айтилмоқда.

**رِيْمُ الْاَلِاقِ عَجْرَ امَلَفِ، ءَقَدَّصَلَا لَعَلَّ عِنِّي صُحْبًا نَبَا نَارْمَعِ ءَارْمُ الْاَلِاقِ اَشَعَبُ وَ
اَهُذُخْ اَنْ اُنْكَ تُثِيحُ نَمِ اَهَانَ دَخَا، يَنْتَلِسُ رَأْسَ الْاَلِاقِ وَ؛ نَارْمَعِ الْاَقِ؟ الْاَلِاقِ نِيَا
اَنْكَ تُثِيحُ اَهَانَ صَوَّو، مَلَسَ وَ ءَقَدَّصَلَا لَعَلَّ عِلَّ صَوْلَا لُؤْسَرِ دَعَا لَعَلَّ
دُوَادُ وَبَا هَاوَرِ، مَلَسَ وَ ءَقَدَّصَلَا لَعَلَّ عِلَّ صَوْلَا لُؤْسَرِ دَعَا لَعَلَّ عَاهُ غَضَن
يُخِيحُ صَدَنَسَبِ رُوْصَنَمُ نُبَا دُيَعَسَو**

Амирлардан бири Имрон ибн Ҳусойнни садақа олгани юборди. У қайтиб келганида амир унга:

«Мол қани?» деди. Имрон:

«Мени мол учун юборган эдингми?! Биз уни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам замонларида қаердан олсак, ўша ердан олдик. Ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам замонларида қаерга қўйсак, ўша ерга қўйдик», деди».

Абу Довуд ва Саъийд ибн Мансур саҳиҳ санад билан ривоят қилганлар.

Шарҳ: Демак, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даврларида закот қайси юртдан тўпланса, ўша ернинг закотга ҳақдорларига тарқатиб берилган. Улуғ саҳобий Имрон ибн Ҳусойн розияллоҳу анҳу ҳам шундай қилганлар.

**لَصَّيْبِ الْاَلِاقِ عَجْرَ امَلَفِ، ءَقَدَّصَلَا لَعَلَّ عِنِّي صُحْبًا نَبَا نَارْمَعِ ءَارْمُ الْاَلِاقِ اَشَعَبُ وَ
اَهُذُخْ اَنْ اُنْكَ تُثِيحُ نَمِ اَهَانَ دَخَا، يَنْتَلِسُ رَأْسَ الْاَلِاقِ وَ؛ نَارْمَعِ الْاَقِ؟ الْاَلِاقِ نِيَا
اَنْكَ تُثِيحُ اَهَانَ صَوَّو، مَلَسَ وَ ءَقَدَّصَلَا لَعَلَّ عِلَّ صَوْلَا لُؤْسَرِ دَعَا لَعَلَّ
دُوَادُ وَبَا هَاوَرِ، مَلَسَ وَ ءَقَدَّصَلَا لَعَلَّ عِلَّ صَوْلَا لُؤْسَرِ دَعَا لَعَلَّ عَاهُ غَضَن
يُخِيحُ صَدَنَسَبِ رُوْصَنَمُ نُبَا دُيَعَسَو**

Абу Ҳилол ас-Сақафий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Бир одам Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб:

«Сиздан кейин закотдан бўлган битта улоқни ёки қўйни деб қатл қилишимга оз қолди», деди.

У зот алайҳиссалату вассалам:

«Агар у муҳожирларнинг фақирларига берилмаганда, уни олмас эдим», дедилар».

Насайй ривоят қилган.

Шарҳ: Афтидан Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бир жойдан закотга тушган қўй-эчкиларнинг бир қисмини Мадинаи мунавварага олиб келганлар. У зот жўнаб кетганларидан кейин аҳоли ўртасида жанжал чиққан ва улар вакил бўлган кишига жаҳл билан таҳдид ҳам солишган. У эса Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга келиб, кўнгилсиз воқеани айтиб берган.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг унга айтган гапларидан маълум бўлмоқдаки, аслида закотни тўпланган жойида тарқатган маъқул. Аммо у жойдан кўра муҳтожроқ жой бўлса, амирнинг бошқа томонга олиб боришга ҳаққи бор.